

โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับ
ใบอนุญาตขับรถ ประจำปีงบประมาณ 2555

Proficiency Development Project of Personal Responsible for Training
and Testing the Driving License Applicants for the Fiscal Year 2555

ดร.กรเอก กาญจนโกคิน

สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.)

โทรศัพท์: 081-847-7472, อีเมล: Korneak.k@gmail.com

Korneak Karnjanapokin, Ph.D.

Thailand Innovative Administration Consultancy Institute (TIA)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมขนส่งทางบกที่ทำหน้าที่เป็นผู้อบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถให้มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการขับขี่ปลอดภัย โดยเปรียบเทียบแผนโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับการวิจัย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรที่รับผิดชอบการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถของกรมขนส่งทางบก 13 รุ่น จำนวน 366 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินโครงการตามแนวคิด CIPP Model ของ Denail L. Stufflebeam 4 ชุด ได้แก่ เครื่องมือวิเคราะห์ประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และบริบท การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านเอกสารและแผนโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามโดยใช้สถิติร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า บุคลากรผู้รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถที่เข้าอบรม 366 คน คิดเป็นร้อยละ 52.89 ของจำนวนทั้งหมด การวิเคราะห์ผลการโครงการ แสดงความคุ้มค่าของโครงการ คะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.92 อยู่ในระดับสูงที่สุด ประกอบด้วย การประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การใช้ทรัพยากร และความสามารถในการดำเนินงานของโครงการ มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.92, 0.95, 0.89 และ 0.91 ตามลำดับ การประเมินผลผลิตของโครงการ พบว่า ผู้เข้าอบรมหลักสูตรที่ 1 มีพื้นฐานในการขับรถแล้ว 10 รุ่น 300 คน สอบผ่านทฤษฎีและปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้เข้าอบรม ส่วนในหลักสูตรที่ 2 ไม่มีพื้นฐานการขับรถ 3 รุ่น 66 คน สอบผ่านทฤษฎีและปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้เข้าอบรม การประเมินผลบริบท พบว่า ความจำเป็น และความชัดเจนของโครงการสอดคล้องกับพันธกิจและส่งเสริมโครงการด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การอบรม

Abstract

The objective of this research was for proficiency developing of the Department of transport's personals whose were responsible for training and testing driving license applicants to have important knowledge for safety driving. Research framework was compared project plans that approval from research committee. The project assessment was investigated how the process plan appropriate for success implementation. The research sampling group was 366 employees that respond in training and testing project of an applicant for a driver's license. Researcher was research tools development from applied conceptual framework of Denail L. Stufflebeam and used CIPP model for analysis and evaluated results. The research tools have 4 contain . The research tools input, process, output, context analysis and evaluated. The qualitative data were analyzed by using content analysis from document survey project and quantitative data from questionnaire were analyzed by using Percentage.

The research results were as follows: Fact Findings on input factors the project selected 366 trainees from 692 nationwide trainees. It was cover 52.89 percentage of population. Fact Findings on process factors shown value of project average score = 0.92 by each part of score consisted of resource efficiency = 0.92, effectiveness = 0.95, utilization = 0.89, ability to carry out the project = 0.91 respectively. Fact Findings on output factors that Program No. 1 (Trainees can drive) all 300 trainees pass theoretical and practice examination and Program No. 2 (Trainees cannot drive) all 66 trainees pass theoretical and practice examination as well. On the context of project, how important of project and clear on project objectives has correlation with activity that support road safety project planning.

Keywords: Human potential development, Training

บทนำ

กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน มีพันธกิจข้อที่ 1 คือเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมโครงการหรือแผนงานด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของกรมการขนส่งทางบก ดังนั้นจึงได้จัดสรรทุนสนับสนุนและส่งเสริมด้านการป้องกันและลดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน หน่วยงาน

ภายในและภายนอกกรมการขนส่งทางบก โดยได้จัดสรรเงินงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินกิจกรรมด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เป็นจำนวน 1,500 ล้านบาท สำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบกมีหน้าที่ภารกิจหลักในการดำเนินการส่งเสริมความปลอดภัยทางถนนตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ของกรมการขนส่งทางบก คือ “การส่งเสริมและกำกับดูแลการขนส่งทางถนนที่มีความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้ขับรถและผู้ใช้รถใช้ถนน มีคุณภาพได้มาตรฐาน อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ให้ประชาชนมีความปลอดภัยในการเดินทาง ส่วนภารกิจที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือการออกใบอนุญาตขับรถให้แก่ผู้ขับรถทุกประเภท บุคลากรที่ทำการอบรมและทดสอบจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเทคนิคในการขับรถที่ถูกต้องปลอดภัยให้แก่ผู้ที่มาขอรับใบอนุญาตขับรถทุกชนิด เพื่อวางรากฐานในการขับขี่ที่ถูกต้องและปลอดภัยให้สามารถนำไปใช้ในการขับรถให้เกิดความปลอดภัยได้ตลอดไป เป็นการสร้างเครือข่ายผู้มีความรู้ มีทักษะในการขับขี่ที่ถูกต้องปลอดภัยเพิ่มขึ้น การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกรมการขนส่งทางบกทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้มาขอรับใบอนุญาตขับรถให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความปลอดภัย เป็นการนำความรู้ ทักษะการขับขี่ปลอดภัย ไปถ่ายทอดถ่ายทอดผู้มาขอรับใบอนุญาตให้เกิดจิตสำนึกในการเฝ้าระวังการขับขี่รถให้เกิดความปลอดภัยได้ตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกรมการขนส่งทางบกที่ทำหน้าที่เป็นผู้อบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถให้มีความรู้อย่างแท้จริงเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการขับขี่รถให้ปลอดภัย
- 2) ผู้ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ ทักษะในการขับรถไปใช้ในการอบรม ถ่ายทอด และทดสอบผู้มาขอรับใบอนุญาตอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ผู้มาขอรับใบอนุญาตขับรถมีความรู้ เข้าใจ ทักษะในการขับขี่ปลอดภัยสามารถนำไปใช้ในการขับรถได้อย่างปลอดภัย
- 4) เป็นการขยายเครือข่ายผู้ขับขี่ปลอดภัย ช่วยให้อุบัติเหตุลดลง

วิธีการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายการดำเนินโครงการคือ บุคลากรของกรมการขนส่งทางบกที่ทำหน้าที่เป็นผู้อบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ จำนวน 692 คน แบ่งเป็นผู้ที่มีพื้นฐานในการขับรถแล้วจำนวน 620 คน และผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานในการขับรถมาก่อนจำนวน 72 คน หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการสำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก ส่วนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการขับรถ พิจารณาคัดเลือกเข้าอบรมรวมทั้งสิ้น 366 คน 2 หลักสูตร จำนวน 13 รุ่น ใช้งบประมาณจากกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน จำนวน 3,894,600.00 บาท ระยะเวลาในการฝึกอบรม ตุลาคม 2554 – กรกฎาคม

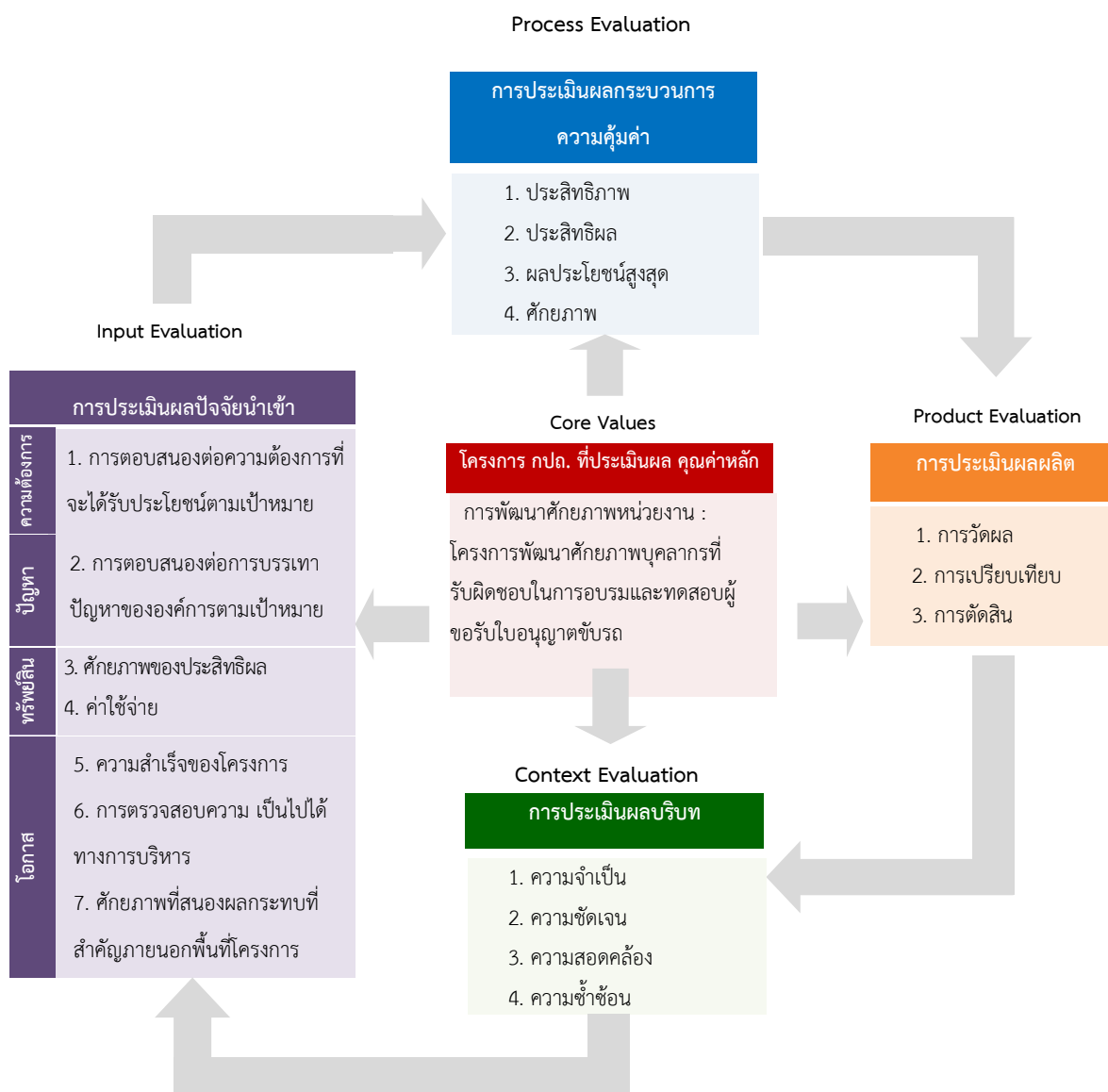
2555 สถานที่ดำเนินโครงการ กรมการขนส่งทางบก กรุงเทพมหานคร อาคาร 8 ศูนย์สอนขับรถและพัฒนาศักยภาพผู้ขับรถ

ทั้งนี้ ขั้นตอนการวิจัย ได้แก่ 1) การสำรวจเอกสาร เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การวางแผนการปฏิบัติงานตามโครงการ ในการประเมินผลปัจจัยนำเข้า การสำรวจเอกสารความต้องการของโครงการ ปัญหาหรือเหตุผลความจำเป็นของโครงการ ทรัพยากรของโครงการ และโอกาสของโครงการ 2) การรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม ในขั้นตอนการประเมินผลกระบวนการ เป็นการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ สามารถวิเคราะห์ได้จากการคำนวณองค์ประกอบหลัก คือ M1 - M4 และองค์ประกอบย่อย คือ ในแต่ละ M1 - M4 จะมีองค์ประกอบย่อย ต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีคำถามต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวชี้วัด การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จะประกอบด้วยแหล่งที่มาสำคัญ 2 แหล่ง คือ จากกลุ่มข้อมูลของหน่วยงานกลาง ซึ่งจะต้องมีข้อมูลทุติยภูมิประกอบ และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในโครงการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เพื่อมุ่งเน้นหาประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและศักยภาพในการปฏิบัติงาน 3) การเข้าร่วมสังเกตการณ์ฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ และคุณภาพ เพื่อประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการในทางเศรษฐกิจ ความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการรับรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อมั่น ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายและผู้รับผิดชอบกับผู้ดำเนินโครงการ ตลอดจนการประเมินผลความสำเร็จตามตัวชี้วัดและผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการของแผนงานโครงการ การให้คุณค่าแก่โครงการ ความจำเป็น ความชัดเจน ความสอดคล้อง และความซ้ำซ้อนของโครงการ และ 5) การจัดทำข้อเสนอแนะ สำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติในการตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการ ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้มากยิ่งขึ้น และเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินโครงการในอนาคต

การประเมินผลด้านความคุ้มค่าของโครงการ ใช้รูปแบบการประเมินผลของ Stufflebeam ที่เรียกว่า CIPP Model โดยมีแนวความคิดว่าการประเมินผลต้องประเมินกระบวนการอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต สภาพแวดล้อม การประเมินผลความคืบหน้าต้องพิจารณาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด (Stakeholders) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation Analysis) เป็นการประเมินผลปัจจัยนำเข้าของแผนงานโครงการในด้านความต้องการของโครงการ ปัญหาของโครงการ ทรัพยากรของโครงการ และโอกาสของโครงการ การวิเคราะห์ผลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation Analysis) เป็นการประเมินผลกระบวนการของแผนงานโครงการใน ความคุ้มค่า ด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และความสามารถในการดำเนินโครงการ การวิเคราะห์ผลการประเมินผลผลิต (Product Evaluation Analysis) เป็นการประเมินผลผลิตของแผนงานโครงการในด้านความสำเร็จของโครงการ การเปรียบเทียบผลสำเร็จกับปัจจัย

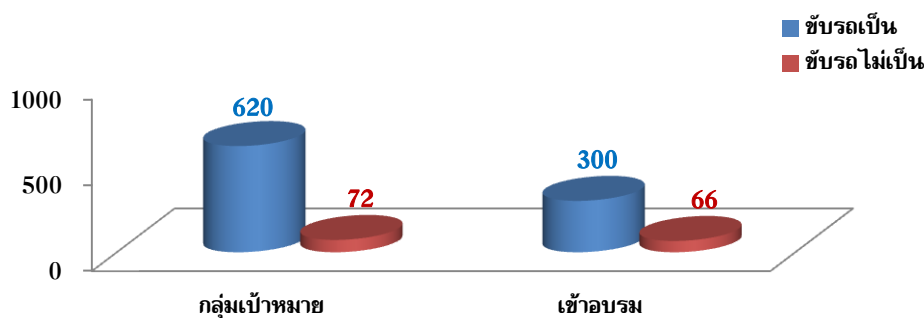
นำเข้าและการให้คุณค่าแก่โครงการ ส่วนการประเมินผลบริบท เป็นการพิจารณา ความจำเป็น ความชัดเจน ความสอดคล้อง และความซ้ำซ้อนของโครงการ

ตัวแบบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์และทำการประเมินผลโครงการตามแนวคิดของ CIPP Model

ผลการวิจัย

1) การประเมินผลปัจจัยนำเข้าของโครงการ: การประเมินผลปัจจัยนำเข้า จากการสำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรม พบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ จากสำนักงานขนส่งทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 692 คน ประกอบด้วยบุคลากรที่ขับรถเป็นแล้วจำนวน 620 คน บุคลากรที่ไม่มีพื้นฐานในการขับรถมาก่อน จำนวน 72 คน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ผลสำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรม

ที่มา: กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มพัฒนาบุคคลและสวัสดิการ (2555)

การพิจารณาคัดเลือกของกองการเจ้าหน้าที่ได้คัดเลือกบุคลากรเข้ารับการอบรม เป็นผู้ที่ มีพื้นฐานในการอบรมแล้วจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 จากกลุ่มเป้าหมาย 620 คน และผู้ที่ ไม่มีพื้นฐานในการอบรมมาก่อนจำนวน 66 คน จากกลุ่มเป้าหมาย 72 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของกลุ่มเป้าหมาย รวมจำนวนผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้นจำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 52.89 ของกลุ่มเป้าหมายอบรมทั้งหมด 692 คน โดยกำหนดรุ่นสำหรับการอบรมรวม 13 รุ่น ดังนี้

หลักสูตรที่ 1 สำหรับบุคลากรที่เข้าร่วมเป็น จำนวน 10 รุ่น รุ่นละ 30 คน ใช้เวลาอบรม 3 วัน รวม 300 คน

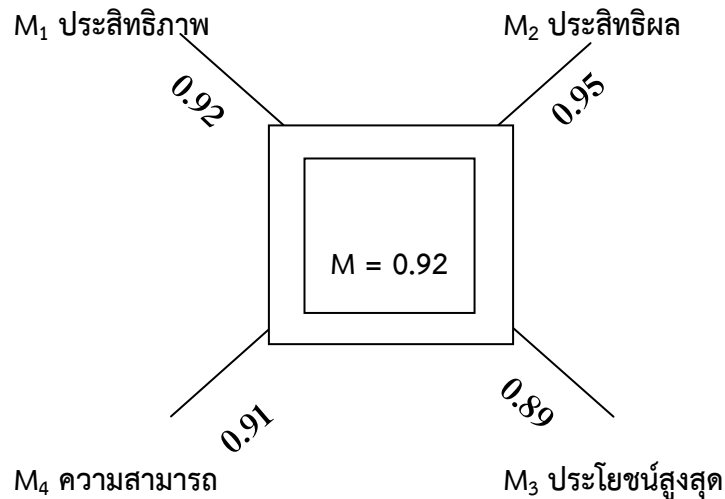
หลักสูตรที่ 2 สำหรับบุคลากรที่ไม่มีพื้นฐานในการอบรมมาก่อน จำนวน 3 รุ่น รุ่นละ 20 คน ใช้เวลาอบรม 5 วัน รวม 60 คน

2) การประเมินผลกระบวนการดำเนินงานโครงการ: การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ วิเคราะห์จากการคำนวณองค์ประกอบหลัก คือ M1 - M4 และองค์ประกอบย่อย คือ ในแต่ละ M1 - M4 จะมีองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีคำถามต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวชี้วัด การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ประกอบด้วยแหล่งที่มาสำคัญ 2 แหล่ง คือ จากกลุ่มข้อมูลของหน่วยงานกลาง ซึ่งจะต้องมีข้อมูลทุติยภูมิประกอบ และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในโครงการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เป็นการประเมินผลความคุ้มค่า 4 เรื่องคือ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และความสามารถในการดำเนินการของโครงการ สรุปผลรวมคะแนนเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ 0.92 หมายความว่า โครงการมีความคุ้มค่าอยู่ในช่วงระดับสูงที่สุด โดยคำนวณจากสมการประเมินความคุ้มค่า ดังนี้

สมการคำนวณการประเมินผลความคุ้มค่า

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร } M &= [M_1 + M_2 + M_3 + M_4] / 4 \\ &= [(0.92) + (0.95) + (0.89) + (0.91)] / 4 = 0.92 \end{aligned}$$

ตัวแบบที่ 2 ค่าความคุ้มค่าของโครงการการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและ
ทดสอบผู้เข้ารับใบอนุญาตขับ

ผลการประเมินความคุ้มค่าของโครงการตามองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ โดยมีรายละเอียด
ตามข้อมูล เอกสารและการสัมภาษณ์ ดังนี้

ประสิทธิภาพของโครงการ M_1 หมายถึง การใช้ทรัพยากรจะต้องก่อให้เกิดผลได้ของผลผลิต
บริการและกิจกรรมมากกว่าต้นทุนของการใช้ปัจจัยนำเข้าทั้งหมด เมื่อนำผลการประเมินในส่วนของ
การสัมภาษณ์วิทยากรและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รวมถึงการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการฝึกอบรม พบว่า
มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 ซึ่งจัดอยู่ในช่วงระดับสูงสุด แสดงว่า กระบวนการดำเนินโครงการมี
ความพร้อมสูงมากในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพโดย

ประสิทธิผลของโครงการ M_2 หมายถึง การทำให้เกิดผลผลิต บริการ กิจกรรม การวางแผน
และปฏิบัติงานสอดคล้องกับเป้าหมาย การวัดผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับเป้าหมาย เป็นไปตาม
เป้าหมาย โดยรวมมีระดับคะแนนเท่ากับ 0.95 ซึ่งจัดอยู่ในช่วงระดับสูงสุด แสดงว่าโครงการฯ มี
กระบวนการดำเนินโครงการที่มีประสิทธิผลระดับสูงสุด

การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด M_3 หมายถึงการใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยนำเข้า
ทั้งหมด จะต้องนำมาใช้ในการดำเนินการผลิต ผลผลิตหรือบริการให้ได้ในจำนวนที่มากที่สุดหรือ
ต้นทุนต่ำที่สุด โดยรวมมีระดับคะแนน เท่ากับ 0.89 ซึ่งจัดอยู่ในช่วงระดับสูงสุด แสดงว่ามี
กระบวนการในการใช้ทรัพยากรสำหรับการดำเนินโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความสามารถในการดำเนินงานของโครงการ M_4 หมายถึง ความสามารถของโครงการที่จะ
ดำเนินงานตามโครงการให้สำเร็จในระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยรวมมีระดับคะแนน เท่ากับ 0.91 ซึ่งจัด
อยู่ในช่วงระดับสูงสุด แสดงว่า กระบวนการดำเนินงานของ โครงการมีแผนงานและเป้าหมาย การ
เน้นผลงานด้านการให้บริการ ประเมินผลการทำงาน การมีภาวะผู้นำ มีวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม

ที่เอื้อต่อการพัฒนาตลอดจนการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม สามารถดำเนินโครงการให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด

3) การประเมินผลผลิตของโครงการ: การดำเนินโครงการตามหลักสูตรอบรมบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายคือเจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้มาขอรับใบอนุญาตขับรถ สอบผ่านภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยแบ่งเป็น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรที่ 1 สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานในการขับรถแล้ว ใช้เวลาอบรม 3 วัน (ภาคทฤษฎี 9 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ 9 ชั่วโมง) กำหนดจัดอบรม 10 รุ่น รุ่นละ 30 จำนวนทั้งสิ้น 300 คน มีผู้ผ่านการอบรมคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรม หลักสูตรที่ 2 สำหรับผู้ไม่มีพื้นฐานในการขับรถมาก่อน ใช้เวลาอบรม 5 วัน (ภาคทฤษฎี 9 ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ 21 ชั่วโมง) กำหนดจัดอบรม 3 รุ่น รุ่นละ 20 คน มีกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการอบรม 60 คน มีผู้ผ่านการอบรมคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้เข้ารับการอบรม วิทยากรในการอบรมเป็นเจ้าหน้าที่จากส่วนส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการขับรถ สำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก มีระยะเวลาดำเนินการเริ่มตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2554 - กรกฎาคม 2555 รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความรู้ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรที่ 1 ผู้มีพื้นฐานในการขับรถแล้ว

รุ่น	วันที่ดำเนินการ	ร้อยละคะแนนฝึกหัดขับ 100 คะแนน	ร้อยละคะแนนแบบทดสอบ 30 คะแนน	ร้อยละคะแนน รวม 130 คะแนน
1	21-23 ธันวาคม 2554	99.83	90.88	95.35
2	4 - 6 มกราคม 2555	96.05	86.11	91.08
3	25 - 27 กุมภาพันธ์ 2555	95.53	89.03	91.41
5	5 - 7 มีนาคม 2555	96.7	87.3	92
6	26 - 28 มีนาคม 2555	96.92	88.77	92.84
8	2 - 4 พฤษภาคม 2555	96.69	90.59	93.64
9	28 - 30 พฤษภาคม 2555	97	91.18	94.09
11	25 - 27 มิถุนายน 2555	97.28	86.9	92.09
12	4 - 6 กรกฎาคม 2555	96.48	89.55	93.19
13	25 - 27 กรกฎาคม 2555	97.47	89.27	93.37
รวม		96.99	88.95	92.90

ที่มา: กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มพัฒนาบุคคลและสวัสดิการ (2554/2555)

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความรู้ผู้เข้ารับการอบรมฯ หลักสูตรที่ 2 ผู้ไม่มีพื้นฐานในการขับรถ

รุ่น	วันที่ดำเนินการ	ร้อยละคะแนนฝึกหัดขับ 100 คะแนน	ร้อยละคะแนนแบบทดสอบ 30 คะแนน	ร้อยละคะแนน รวม 130 คะแนน
4	6-10 กุมภาพันธ์ 2555	96.34	86.19	91.26
7	2 - 6 เมษายน 2555	95.65	87.33	92.06
10	4 - 8 มิถุนายน 2555	95.9	89.56	92.73
รวม		95.96	87.69	92.01

ที่มา: กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มพัฒนาบุคคลและสวัสดิการ (2555)

สรุปได้ว่า จากการดำเนินโครงการฯ กลุ่มเป้าหมายบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้เข้ารับใบอนุญาตขับรถ เข้ารับการอบรมเสริมสร้างความรู้และทักษะ เกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในการขับรถและฝึกทักษะในการขับรถที่ปลอดภัย ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสร้างความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ทักษะความชำนาญ ด้านความปลอดภัยมากขึ้น สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปอบรมและถ่ายทอดผู้เข้ารับใบอนุญาตขับรถ ได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว ยังเป็นการสนองนโยบายที่จะสร้าง “ปีแห่งความปลอดภัย” ที่จะเกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างแท้จริงต่อไป

การประเมินผลบริบทของโครงการ

ความสำเร็จของโครงการ การจัดฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจำนวนทั้งสิ้น 2 หลักสูตร ในรุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 13 มีผู้เข้าอบรมจำนวน 366 คน ผู้สำเร็จตามหลักสูตรการฝึกอบรมจำนวน 366 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มเป้าหมาย

ค่าใช้จ่ายโครงการ จากงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ จำนวน 3,894,600 บาท ใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมในหลักสูตรที่ 1 สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานในการขับรถแล้ว จำนวน 10 รุ่น ใช้จ่ายเงินทั้งสิ้น 1,486,556 บาท และหลักสูตรที่ 2 สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานในการขับรถมาก่อน จำนวน 3 รุ่น ใช้จ่ายเงินไปทั้งสิ้น 587,133 บาท รวมการฝึกอบรม 2 หลักสูตร 13 รุ่น ใช้จ่ายเงินทั้งสิ้นจำนวน 2,073,689 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.25 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด 3,894,600 บาท

ความจำเป็นของโครงการ จากการพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ตั้งและหน่วยงานที่รับผิดชอบ พบว่า ศักยภาพของพื้นที่ตั้งโครงการด้านสถานที่ดำเนินกิจกรรมโครงการ และเจ้าหน้าที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสม เพียงพอ และมีความชำนาญ การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดโครงการและสามารถดำเนินโครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์โครงการ

ความชัดเจนของโครงการ จากการพิจารณาแต่ละส่วนประกอบของโครงการที่มีการส่งเสริมกันทำให้การดำเนินโครงการมีมาตรฐานการดำเนินงานที่ชัดเจนขึ้น ตั้งแต่กิจกรรมการฝึกอบรมในภาคทฤษฎี จนถึงการอบรมภาคปฏิบัติในแต่ละหลักสูตร กิจกรรมและการฝึกอบรมมีความพร้อมของสถานที่ฝึกอบรม และรถยนต์ อุปกรณ์รถยนต์สาธิตจำลองสำหรับการฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์ทั่วถึง ส่งผลให้ผลผลิตที่ออกมามีคุณภาพ และประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของโครงการ

ความสอดคล้องกับพันธกิจของกรมการขนส่งทางบก และกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน พิจารณาถึงการดำเนินงานของโครงการฯ พบว่าโครงการดังกล่าวมีความสอดคล้องกับพันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมการขนส่งทางบกในด้านการส่งเสริมความปลอดภัยและลดผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม จากการใช้รถใช้ถนนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตลอดจนการส่งเสริมสวัสดิภาพการขนส่งทางถนน และการควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนมีความสอดคล้อง

เป็นไปตามพันธกิจของกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานตามโครงการหรือแผนงานการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุทางถนนของกรมการขนส่งทางบก

ความซ้ำซ้อนหรือช่วยส่งเสริมโครงการอื่น การดำเนินโครงการฯ เริ่มดำเนินการเป็นปีแรก ไม่มีความซ้ำซ้อนกับโครงการอื่น ๆ และการดำเนินโครงการของสำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก ส่วนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการขับรถสามารถบูรณาการการดำเนินกิจกรรมร่วมกับโครงการที่มีลักษณะเดียวกัน ได้แก่ โครงการสร้างนักขับรถมืออาชีพหลักสูตรต่าง ๆ ของสำนักสวัสดิภาพการขนส่งทางบก ส่วนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการขับรถ มีศูนย์ฝึกหัดขับรถเพียงพอเพื่อการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากผลการประเมินพบว่าประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ มีดังต่อไปนี้

1. ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขับรถ ที่ถูกต้องและปลอดภัย สามารถนำไปใช้ในการขับรถของตนเอง และนำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้มาขอรับใบอนุญาตขับรถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้เข้าอบรม มีทักษะและประสบการณ์ ในการขับรถที่ถูกหลัก วิธีที่ปลอดภัย สามารถนำไปใช้ในการขับรถของตนเอง และถ่ายทอดให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถได้ต่อไป

3. ผู้มาขอรับใบอนุญาตขับรถ ได้รับความรู้และมีทักษะ ในการขับขี่รถที่ถูกวิธี สามารถนำไปใช้ในการขับรถได้อย่างปลอดภัยตลอดไป

4. เป็นการขยายเครือข่ายผู้ขับขี่ปลอดภัยให้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการป้องกันและลดอุบัติเหตุได้
ข้อเสนอแนะการประเมินผลโครงการ ได้แก่

1. กลุ่มเป้าหมายในการเข้ารับการอบรมเป็นบุคลากรของกรมขนส่ง ทำให้สามารถประชาสัมพันธ์โครงการสู่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง ซึ่งทำให้ประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่าย การดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์สำนักงานขนส่งจังหวัด เพื่อเป็นช่องทางการกระจายข้อมูลข่าวสารของโครงการให้คณะทำงาน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และประชาชนในพื้นที่ทราบถึงความก้าวหน้าของกิจกรรม สามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์การได้

2. ควรจัดให้มีการอบรมการพัฒนาศักยภาพด้านบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถอย่างต่อเนื่อง ให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติงานทุกคน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้าน อบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ จะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนางานบริการให้ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของ ผู้มาขอรับการอบรมและทดสอบใบอนุญาตอย่างแท้จริง

3. ควรมีการประเมินทัศนคติผู้เข้ารับการอบรมร่วมกับการประเมินความรู้และทักษะ เพื่อเป็นการประเมินความยินดีและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบของผู้เข้าอบรม เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมในครั้งต่อไป

บทความนี้ผู้เขียนได้ปรับปรุงมาจากรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) การวิเคราะห์ ประเมินผลแผนงานโครงการด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน: กรณีศึกษา โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ ประจำปีงบประมาณ 2555 รายงานนี้เป็น 1 ใน 20 โครงการของรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ของโครงการ ประเมินผลแผนงานโครงการด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนประจำปีงบประมาณ 2555 โดยสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) จัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อกรมการขนส่งทางบก โดยได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยประเมินผลจากกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

บรรณานุกรม

กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มพัฒนาบุคคลและสวัสดิการ. (2555). โครงการพัฒนาศักยภาพด้านบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ รุ่นที่ 1-13. (เอกสารอัดสำเนา).

_____. (2555). ผู้เข้ารับการอบรมการพัฒนา ศักยภาพด้านบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานในการขับรถแล้ว จำนวน 10 รุ่น. (เอกสารอัดสำเนา)

_____. (2555). ผู้เข้ารับการอบรมการพัฒนา ศักยภาพด้านบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานในการขับรถมาก่อน จำนวน 3 รุ่น. (เอกสารอัดสำเนา).

_____. (2554/2555). ผลการทดสอบความรู้ โครงการพัฒนาศักยภาพด้านบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ หลักสูตรที่ 1 :สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานในการขับรถแล้ว. (เอกสารอัดสำเนา).

_____. (2555). ผลการทดสอบความรู้โครงการ พัฒนาศักยภาพด้านบุคลากรที่รับผิดชอบในการอบรมและทดสอบผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถ หลักสูตรที่ 2 :สำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานในการขับรถมาก่อน. (เอกสารอัดสำเนา).

Stufflebeam, D. L. (1966). A depth study of the evaluation requirement. Theory into Practice, 5, 121-134.

- _____. (1967). The use of and abuse of evaluation in Title III. Theory into Practice, 6, 126-133.
- _____. (2003). The CIPP model for evaluation. In T. Kelleghan & D. L. Stufflebeam. (Eds.). International handbook of education evaluation. (pp. 31-62). Norwell, MA: Kluwer.
- _____. (2005a). **Deliberative democratic evaluation.** In S. Mathison(Ed.). Encyclopedia of evaluation. (pp. 104-108). Thousand Oaks, CA: Sage.
- _____. (2005b). **Empowerment evaluation.** In S. Mathison(Ed.). Encyclopedia of evaluation. (pp. 125-129). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Stufflebeam, D. L., Shinkfield, A.J. (2007), **Evaluation Theory, Models, and Applications**, Jossey-Bass, San Francisco, CA, .